

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra . . . . I kor. Egy hóra . . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 2 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
MEGEDŐS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Wekerle repülő mártirja.

Debreczen, október 15.

Blériotnak vasárnapra hirdetett budapesti látogatása termelte az ötletet Wekerle Sándor miniszterelnök urban, hogy repüléssel kísérletezzen a politikai térségen. Kísérletezését építi ama tapasztalatokra, amelyeket máig az átmeneti kormányrepülések megfigyelésével szerzett s amelyek rendkívül hasonlatosak a kezdetleges aviatikáéhoz. Ez is, a repülő tudomány kezdetén, az ugynevezett csapkodó rendszert alkalmazta; a tyuknak kurta életű repülését. Természetes, hogy a föltaláló, akinek feladata, hogy találmányát a jövő számára értékesítse, nem kockáztatja a tulajdon életét, hanem szegődött bátor vállalkozókat, akiknek a tudomány vértanui díszes szerepét szánta s akik, ha repülésük sikertelen volt is, föltétlenül számíthatnak az utókor hálájára.

Részünk van tehát olyan speciális magyar repülő látványosságban, amelytől erjedésnek indulhat önéretetünk. Látni fogjuk Wlassics Gyula repülő kísérletét Wekerle átmeneti típusán. A politikai repülőgép szerkezete a „La-Manche” típusától abban tér el, hogy repülé-

sét a miniszterelnöki palotából szabályozzák s maga a röpitett nem tudja, hogy gépe Gyöngyösre lovagol-e, vagy Bécsbe? Ez attól függ, hogy a hiányzó csavarokat idejében szállítja-e a függetlenségi párt és teherbirása olyan-e, hogy a koalíció valamennyi utasát magával cipelhesse. Wlassics azért látszik a kísérletre alkalmasnak, mert testi sulya kevesebb, mint a Láng Lajosé, s aki megengedi, hogy sikertelen kísérletezés esetén benne találják a sikertelenség okát és nem a repülőgépben. Ha ez a repülés nem sikerül, rátérnek a sikrepülőkre. Monoplanról, biplanra, triplanra. És repülnek mindaddig, amíg rá nem találják a koalíciós típusra újra. Mert ez a vágyakozás él Wekerleben és valósulásra vezet, bár vágyakozása sok átmeneti halálnak tesz okozója. „Szállj ifju bátran!” E dallal lelkesíti Wekerle Wlassicsot a Királydíjért való versenyben, mely díj tulajdonképpen nem Wlassicsot, hanem a repülőgép tulajdonosát illeti meg. És szegély Wlassics bármilyen kényelmesen érzi is magát a közigazgatási bíróság díszes és nyugalmas elnöki székében, Wekerle jóvoltából, mégis el kellett indulnia a nyaktörő pályára a repülő politika zajos terére, ahol ugyanaz a sors vár reá, mint az ő ál-

tala is anynyira ostromolt darabantokra. És hiába mondja Wlassics, hogy az ő miniszteriuma nem darabont-miniszterium, hanem béke miniszterium lesz, még sincsen kilátása a sikerre, mert a függetlenségi párt nem hajlandó szállítani a hiányzó csavarokat. A függetlenségi párt erősen áll a maga követelése mellett, amire nézve jellemző Hoitsy Pálnak, a párt egyik alelnökének a következő nyilatkozata:

— Hogyan képzeli Wlassics azt, hogy tőlünk indemnitást kap, amidőn a mostani kabinetnek sem adjuk azt meg?

A függetlenségi pártban nagy ellen-szenvvel fogadták a Wlassics-féle kombinációt. Egy Kossuthoz közelálló függetlenségi politikus is úgy nyilatkozott, hogy Wlassics missziója teljesen kilátástalan. A Wlassics-kabinet meghalt, mielőtt megszületett. A kísérletek ideje lejárt. Itt csak a nemzet kívánságainak teljesítésével lehet rendet csinálni.

Zichy Aladár a királynál. Bécsből

távíratozzák: Zichy Aladár gróf ma kihallgatáson volt a királynál. Az audienciát semmilyen hír nem előzte meg s minthogy most, minden jelentősebb politikus kihallgatását a válsággal hozzák kapcsolatban, Zichy audienciája is feltűnést keített.

Esti violák . . .

Irta: Salgó Margit.

VI.

Már megint esik az eső. Rettenetes idő. Fagyos szél sivit a légben, a szobákban már fűtenek, a lámpát már négy órakor meg kell gyújtani és az ember várja a fehér szemfedőt, a havat. És tessék. Az idő keresztet húz minden számításon és megerednek az ég csatornái és esik az aprószemű, szürke, hangtalan eső. . .

Ena fásultan nézett ki az ablakon. Egy hatalmas gobelin fauteulben ült, melyet ő maga hímzett, kezében egy francia könyv volt, de nem olvasott. Tekintete minduntalan kitévedt a beborult égbe, a zuhogó esőbe és az üres néptelen körutra.

A szoba teljesen homályban volt, a sötétvörös butorok s a fehér falak egyszínbe olvadtak, csak a gázlámpa fényes, csillogó rézkarikája vált ki a sötét háttérből.

És az eső zuhogott. . . egyformán, kétségbeesetten. Ena kezében a könyvvel mereven bámult ki az utcára. Elgondolta, hogy milyen is a sors, milyen is az élet. Az ember csak él-él és maga sem tudja, miért él. Az emberek dolgoznak, lótnak-futnak, pö-

rölnek, veszekednek és mind csak azért, hogy elhessenek. De hogy miért él az ember, arra a kérdésre jó volna feleletet adni. A szülők dolgoznak, fáradnak, míg egy pár apróságot felnevelnek, bele is öregszenek, bele is öszülnek és mikor támogatásra volna szükségük, akkor magukra maradnak. Felneveltek az életük aran egy pár hálátlan gyermeket a világnak. És ez így volt mindig és így lesz mindig. A világot nem lehet kifordítani a maga helyzetéből.

Ena figyelmesen nézett egy felhódarabot, mely észrevétlenül szakadt el a másiktól. A háta megett pedig sötétedett a szoba mindég jobban, jobban. Szemben a házak teteje fénylett, csillogott az esőcseppektől s a telephondróról, mint egy végnélküli csipkefoszlány, úgy fityegtek a megfagyott esőszemek.

A hosszú kínos csendet egyszerre éles csengettyűszó verte fel, s a következő percben Ena férfigangokat hallott az előszobában. Tudta, hogy Ottó jött s meg sem fordult, mikor a szalon ajtót felnyitni hallotta. De Ottó élénk kiáltására mégis hátrahézt.

Az ajtóban, a sötét, csunya, szürke háttérben ott állott Pista. Magas alakja mellett Ottó valósággal eltörpült, s Ena bá-

mulva, mereven nézte. Nem hitt a szemeknek.

Ottó egy perere beszaladt a másik szobába, s Ena összekulcsolt kezekkel jött el a fanteultól. Halálsápadt arca kiviláglott a sötétségből, hosszú, fehér pongylájával végigseperete a tükörsima parkettet.

— Hogy jött maga ide? susogta mintegy álomtan beszélve. Két hónapja a színét sem láttam.

Pista nem felelt. Megfogta az asszony kezét s egy önkénytelen mozdulattal ajkához vonta, aztán végigsimította szép puha arcát s kezein érezte a szegény agyongyörtördött asszonynak forró, drága könnyeit.

Nem! Ez az asszony nem tudott hazudni. Ha meghajolt a szenvedés alatt, s hetrét görnyedve járt a kín s sors csapásaitól, de hazudni nem tudott. Az ő egyenes vizsgálta lelkét nem bírta hazudságra rábirni. . .

A másik perében eltűnt minden. Ottó zajos jókedvvel jött vissza a második szobából, felcsavarta a villanyt, s a világosság széjjel ömlött a szobában.

Igy látta Pista utoljára Enát a nápolyi szép napok után. Soha többé nem látta, csak utoljára a ravatalon. Mikor a sápadt fényű gyertyalángok között feküdt

KALAP feltűnő szép választékban
 :: Frank Testvéreknel.

A társadalom tüntet Tüdös János mellett.

A kereskedők és a választás.

Bokányi Debreczenben.

Egy különös, nagy erejű és még nagyobb jelentőségű monumentummal bővült ma az első kerületben folyó választási harc. Ma délután Debreczen társadalmának nagy számu vezető emberei — egyenlő arányban mind a három kerületből — rendkívül népes értekezletet tartottak, melyen nagy lelkesedéssel foglaltak állást Tüdös János dr. mellett. Debreczen társadalmának ilyen tüntetésére még eddig nem volt példa. Választási küzdelmek krónikáiban még nem fordult elő, hogy egy egész város közönsége demonstráljon egy jelölt személye mellett.

Most az történt. Tüdös János dr. személyének támogatására, Debreczen város társadalmá egyértelműleg sorompóba lépett.

A mai nap eseménye különben az is, hogy a debreczeni kereskedők egyik testülete felkérte Tüdös János dr.-t, hogy megtudja Tüdös dr. állásfoglalását a kereskedelmi kérdésekben.

A nap eseményeiről tudósításunk itt következik:

Kereskedők és a választás.

Az itteni kereskedelmi érdekképviselések közül azok legifjabbika, az Omke. elnöksége kereste fel ma dr. Tüdös Jánost, az I. kerület hivatalos jelöltjét; az Omke a közjogi politika félretételével sulyt helyez arra, hogy a

jövőben a képviselőházban az eddig sajnosan tapasztalt közönyt, sőt az utóbbi időben érezhetővé vált kereskedelmi irányzattal szemben a kari érdekek szóhoz jussanak és érvényesüljenek; ezeket hangsúlyozta a küldöttség vezetője is; dr. Tüdös János rövid, tömör nyilatkozatában utalt azokra, amiket programbeszédében is hangsúlyozott; kifejtette, hogy egy ország boldogulását csak a gazdasági ágak egymást támogató, harmonikus fejlesztése által lehet elérhetőnek; sulyosan elítélte tehát minden olyan törekvést, amely ezen összhangot zavarja és egyiknek hátrászorításával indokolatlan előnyöket teremt a másik számára. Igaz híve a szabad, független fejlődésnek és úgy tartja, hogy a mezőgazdaság és az ipar rá van utalva az egészséges, agilis kereskedelmre.

A kereskedelem helyes fejlődésétől, annak megerősödésétől a másik két gazdasági tényezőre is megtermékenyítő hatást vár; elítéli azt a felfogást, amely a kereskedelemnek önző célokat tulajdonít és elítél minden olyan irányzatot, mely a kereskedelmi érdekek ellen tör; köszönettel fogadja az Omke elnökségének megtisztelő bizalmát, melylyel alkalmat adtak számára, hogy ezen általa mindig nagyrabecsült osztály képviselője előtt részletesen nyilatkozhassék és kéri azt, adják át és biztosítsák kartársaikat arról, hogy érdekeiket mindig szíven fogja viselni és mint azt az eddigi munkásságával is bizonyította, töle telhetőleg ápolni fogja.

Ezek hehatása alatt a küldöttség lelkesen kéri fel kereskedő kartársait, hogy Tüdös János dr.-t, az első kerület hivatalos jelöltjét, kereskedelmi érdekeltségünk igaz, érdemes és régi barátját kartársi odaadásuk teljességével támogatás: ak, hogy benne osztályérdekünk egy

komoly, értékes szíszólóját láthassuk az e téren szegény képv. előházban.

A társadalom tüntet

Debreczen város társadalmának hat vezető férfia, Bodnár Géza, Csanak József, Dávidházy Kálmán, Okolicsányi László, Sesztina Lajos és Somossy László ma délután értekezletet hívott össze az Angol királynő-szálloda nagytermében. Az értekezleten Debreczen társadalmának minden rétegéből megjelentek a legtekintélyesebb férfiak arra való tekintet nélkül, hogy hanyadik kerületben bírnak szavazati joggal. Mintegy kétszázötven ember volt jelen a teremben, akiket valamennyiüket Tüdös János dr. személye iránti tisztelet és becsülés vezetett az értekezletre.

Kellemes feltűnést keltett a jelen voltak közt, mikor Jánosi Zoltán és Szávay Gyula megjelennek a teremben. Mindkettőjüket élénk ovációkkal fogadták.

Az értekezletet Bodnár Géza nyitotta meg lelkes hangú beszédben. Utalt arra az önzetlen munkásságra, melyet Tüdös János dr. Debreczen városa szolgálatában közéleti szereplése óta szakadatlanul kifejtett s mely az egész város osztatlan rokonszenvét, tiszteletét és szeretetét vívta ki Tüdös János dr. személye iránt. Az ő értékes egyéniségét a neki méltó szerephez kell juttatni, hogy városának és városa polgárságának érdemeit minél nagyobb terrenumon nyillasson alkalmá szolgálni.

Ez vezette az összehívókat arra, hogy értekezletre gyűjtse egybe a közélet szereplőinek eme nagy tábort, kérve őket arra, hogy Tüdös János dr. zászlaját diadalra vittelében tőlük telhetőleg segítségüket nyújtsanak.

A jelen voltak zajos éljenzéssel fogadták Bodnár Géza szép beszédét s többek lelkes felszólalása után elhatározták, hogy

nyugodt, kiszívott arcával. Meghalt, pedig joga lett volna az életre. De ő akármilyen erősnek is érezte magát, gyenge volt, mert egy óriási hibája volt, nagyon tudott szeretni. És ami világunkban teljesen fölösleges szerepet játszik a szív. Azt jól le kell lakatolni és csak akkor szabad felnyitni, ha valami nagyon nagy pazarlást, luxust akarna kifejtetni.

— Képzeld édes — ujságolta Ottó pokoli lármával — a közuton fogtam el. Epen felakart egy villanyosra szállni. Ilyent tenni! Mit szól hozzá? Megkaptam a kabátjánál és...no és most itt van.

Olyan túlradó örömmel beszélte ezt el, hogy a másik kettő önkénytelenül mosolygott rajta.

Ottó rögtön uzsonnát rendelt, de oly hatalmas menüt állított össze, hogy az egy díszes villásreggelinek is megfelelő volna. Mámoros jókedvében még cigányt is akart hozatni. Pista alig győzte erről a szándékáról lebeszélni. Végre megegyeztek abban, hogy pezsgőt hoznak. Ez eilen nem volt kifogás. Hozattak három üveg finom francia pezsgőt és itták a tejszínes teát pezsgővel. Ottónak ez pokolian tetszett. Azt mondta, hogy ő már mulatott egyszer így,

de akkor ő citromot is facsart a pezsgőbe, hogy jobb ize legyen. Sőt elmesélte, hogy mikor a legénybucuját tartotta, hozatott a pincérrel egy üveg pezsgőt, egy üveg tokajit, egy üveg viskyt, egy üveg altvatert, egy üveg liquert, egy üveg sört és egy üveg törkölypálinkát és ezt mind egy nagy tálban összeöntötte és leveses kanalakkal itták ezt az egyveleget. Persze először berugtak tőle és ilyen állapotban csinálták azt a heccet, hogy egy üveg rumot egy edénybe öntve, meggyújtották a vendég össel eloitatták a lámpát. No és aztán lehet képzelné, hogy milyen csudaszép színeket produkált az égő rum. Olyan volt, mint egy égő szivárvány. És a helység, ahol ők sikoltoztak, olyan sötét volt, mint egy egérjuka, még a pokol sem lehetett sötétebb annál és elől a felgyújtott rum fantasztikus színével, amint a fehér tálban ég és körülötte ültek ők, a részegségtől megbutult, a csodálkozástól megmerevült arcokkal; és az a kísérteties zöld láng olyan halálszínre festette be mindegyik arcát, hogy olyanok voltak, mint a feltámadásra váró halottak Rides Haggard regényében.

Pista érdeklő hallgatta a mesét. S mivel nem volt ma kötekedő kedvében, helybenhagyott minden hazugságot. Csak egyet-

len egyszer jegyezte meg, hogy neki úgy rémlik, hogy Ottó mindezt csak álmodta. De Ottó erre a gyanúsításra hevesen tiltakozott s mivel a sok pezsgő úgy is feloldozta nyelvét és felélénkítette fantáziáját, elakart még egy történetet mesélni. A hatás kedvéért még fel is állt, de amikor mondókájába belefogott, hirtelen megállt. Sápadtan, rémülten nézett az ablakra s csak annyit tudott da-dogni:

— Jaj mi... az... mi?...

Pista s Ena is oda néztek. Pista nagyot nevetett.

Odakinn elállt régen az eső s a felhők közül kibújt a téli sápadt hold s bebámult a szónokló Ottóra. Ettől ijedt meg szegény.

Ena hamar lebecsajtotta a rolettákat, de Ottónak nem volt kedve tovább beszélni. Feje le-lecsuklott, szundikálni is kezdett, végre az asztalra borulva, elaludt.

Ők ketten egyedül maradtak. Néztek egymásra, de nem szólt egyik sem. Ők megelégedtek a tekintetekkel is.

Pista egy cigarettára gyújtott és rá-nézett az asztalon alvó Ottóra. De szemei közönyösen siklottak tovább. A bordó ernyőtől biborszín ömlött széjjel a szobában s valami finom ködszerű parfüm volt érezhető,

Nézze meg KENDE férfi ruhaszabó cég üzletét
a hol Felöltők, Átmeneti kabátok, Öltönyök izléses kivitelben kaphatók.
Fiu és gyermekruha különlegességek nagy választékban.

OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!
Debreczen, Piac-utca 55. Hungária kávéház mellett.

TULKÖVETELÉS KIZÁRVA!
ENGEDMÉNY NINCS!

ki-ki tőle telhetőleg támogatja a választási harcban Tüdős János d. t.

Az első kortesnóta

A magyar követváltásnak régi tradíciója a kortesnóta. Ebben az országban nem eshetik meg választás zászló, toll és kortesnóta nélkül.

Zászló már bőven leng a házakon. Természetes, hogy majd mindegyik Tüdős János dr. nevét viseli. Tollak szintén ékeskednek a kalapok mellett, míg végre a választási nóta is megtermett. Hogy ki csinálta, honnan termett, senki sem tudja, de már szelvényben-hosszában énekelik:

Kerek ez a zsemlye
Nem fér a fejembe,
Hogy a Varga-párton
Nincsen más csak Márton,
Éljen Tüdős János!

Van egy másik strófa:

Varga Lajos sápadt
Sirjából feltámadt,
Pedig egyszer megholt
Erkölszi halott volt,
Éljen Tüdős János!

Amint látható, a választópolgárság hangulata, felfogása még a kortesnótákban is tisztán nyilatkozik meg. Ez a polgárság még nem felelte el a Márton-klikk viselt dolgait az esküdtszék előtt és azon kívül a bámulatos merészséget vett önjelöltnek a kortesnótában is szemére hányja azokat az ethikai hibákat, melyekkel más ember visszahuzódnék a világ legsötétebb zugába, míg ő képviselőnek jelöli magát!

A szocialisták népgyűlése.

Az I-ső kerületi képviselőválasztás minél inkább közeleg annál nagyobb izgalomban tartja az érdekelteket. A szociáldemokratapárt is beleszól a választási küzdelembe és e célból e hó 17-én vasárnap délután 8 órakor a „Margit” vendéglő nagytermében nyilvános népgyűlést tart. Napirend: a vá-

lasztás és a szociáldemokrata párt álláspontja. Előadó Bokányi Dezső az ismert népszónok lesz Budapestről. Érdekesítő ez annál is inkább, mivel a függetlenségi párt két jelöltje között amúgy is erős küzdelemre lesz kilátás, amit a szociáldemokraták az esetben ha tényleg állítanak jelöltet, még jobban kiélesedne, mivel 80-100 szavazatauk nekik is van az I-ső kerületben.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt Debreczen és Hajdúvármegye teljes cím-tárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

Vetőmag-segély a hajdumegyei kisbirtokosoknak.

Huszonnyolcezer koronát osztottak ki.

Mint ismeretes, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter inségbe jutott hajdumegyei kisgazdák számára huszonnyolcezer korona segélyt folyósított, hogy abból a kisgazdák vetőmagot szerezzenek maguknak. A segélyt ma délelőtt osztották a vármegyeházán.

Jelen voltak Wesszprémy Zoltán főispán elnöke alatt: Kovács Gyula alispán, Czeglédy Mihály t. főügyész, H. Tóth János szoboszlói polgármester, Nádudvar község képviselőjében Papp Sándor, P. Ladányi képviselőjében Kéry Lajos főbíró és Eotvos Sándor jegyző, Földes község részéről Kállay Ignác főjegyző, H. Szovátról Nagy Lajos főbíró és Nádházy Béni jegyző, Kabáról Hegedűs Károly főbíró és Boda János jegyző, Tetétlenről Szabó Gyula s. jegyző, Sator Dániel főbíró.

A miniszter által engedélyezett 28.000 korona segélyt a következőképpen osztották ki: Hajduszovát község kapott 3990 K, Földes község 1980 K, Kaba 3000 K, Tiszacséze 2530 K, Tetétlen 2500 K, Páspökladány 4000 K, Hajduszoboszló 4000 K, Nádudvar — ahol a: inség a legnagyobb — 6000 koronát kapott.

A szétosztásról a községi elöljárók a főispánnak harminc nap alatt tartoznak jelentést tenni.

de melyet nem lehetett tudni, honnan jön. Mintha csak a falak gőzölnék ki magukból.

És Ena is hallgatott. Berongós kék szemű olyan titokzatosan fényltek, mint a rezgő hold árnyéka a sötét tó tükreben.

Sokáig hallgattak így. A nyomasztó csendet Ena törte meg. Felkelt az asztaltól s a kandalló márványához támaszkodva megszólalt. A hangja úgy csengett, mint egy megütött hária hurja.

— Tehát maga is szeret valakit? ...

Ebben a percben nem ismert többé a hangjára. Mintha nagyon távolból beszélne, szakadozva, töredeztve jött hozzá a szó. Pista nem felelt rá, csak a fejét hajtotta mélyebbre le s az asztalon szétszórt kenyérmorzsát sepergette ujjával.

Ena pedig beszélt. Nem nézett Pistára s szemű merengve néztek a sötét árnyas falakra, és beszélt halkán, suttogva, mintha álomképek beszélgetnének titokzatos őrsi alkonyatkor, a homályos barlang mélyében.

— Ugy-e Pista, mi keiten összetalálkoztunk jókor? Mintha az ég is egymásnak szánt volna becsülnket. Mikor találkoztunk a verőfényes olasz partokon, akkor nem szeretett egyikünk sem senkit. En azt mondtam, hogy nincs szívem, nem tudok szeretni; maga nem mondta, de gondolta és ez a gon-

dolata határozott volt. No és most hol tartunk Pista? Olyanok vagyunk mint két kézőn nyíló virág. Mink azok az ugynevezett esti violák vagyunk. Akkor kezdünk élni, mikor már késő, mikor már nem akarjuk, hogy az emberek észrevegyenek. De magánál még minden megtörténhet. Még valóra válhatnak álmai, de nálam már nem. En már becsaphatom az életem krónikás könyvét mert nincs már mit bejegyezni. De maga Pista haladjon tovább azon a virággal behintett uton, amelyen elindult...

...Mikor Pista később elment s az előszoba ajtaja bezárult mögötte, u. y észlelte, hogy neki valamit tenni kellett volna. Ő maga sem tudta mit, de érezte, hogy valamit tenni kellett volna. De az emberi gyávaság, a következményektől való félelem, erőt vett rajta is.

Ena sokáig bámult Pista után. Mintha egy rég letűnt álma jelent volna meg élste busz egén... Valahol harangoztak... Bim bam, bim-bam... Enának eszébe jutott az a Velencei nap, mikor harangzugás között léptek ki a fővényes partra; és erre a szép képre gondolva, hangosaa, mint egy gyermek, sírni kezdett...

(Folytatjuk.)

Wlassics és társai.

Béke-kabincst vagy harci kabincst?

A Justh-csoport ellenáll.

A politikai világ ma természetesen a kibékítő kabinetéről szóló hírek hatása alatt áll. Wlassics Gyula miniszteriumának alakítása még mindig nincsen teljesen kizárva, legalább is abban az értelemben, hogy ő azt várja, hogy nagyon ógja sák ennek az áldozatnak a meghozatalára.

A tervnek megvalósítása elé a függetlenségi párt ellenzése emel hatalmas akadályt. Nevezetesen a Justh csoport van igen elkéserevde azon, hogy Kossuth Ferenc és Apponyi Albert újra a hatvanhetesekkel kötnek megállapodásokat és befejezett tények elé állítják a pártot. Justhéknek már a tavasszal az volt az álláspontjuk, hogy minél közelebb jutunk az év végéhez, annál hatalmasabb erővel lehet Bécset az ex lex veszedelmével presszionálni, mot tehát, amikor elérkeztünk az esztendő végéhez, nem hajlandó indemnitás megszavazásával lehetővé tenni azt, hogy ez a presszió elveszítse erejét. Ezenkívül azonban az is kizárt eset, hogy Justhék, akik még azt sem akarják megengedni, hogy a Ház önmagát napolja el, belenyugodjanak abba, hogy olyan kormány neveztessek ki, amelyik királyi kéziratral kívánja elnapolni az országgyűlést.

A Justh-csoport emez álláspontját azonban helyesli a pártnak legnagyobb része és igazán csak Apponyi legszűkebb hívei, akik egészen hatvanhetes vizekben eveznek, s akik a hatvanhetes alakulás esetén szívesen visszatérnek erre a közjogi alapra, próbálkoznak egy kis hangulatot csinálni a Wlassics kombináció mellett.

A Wlassics-terv bukása.

A függetlenségi pártnak az állásfoglalása pedig természetesen maga után vonja az egész kombináció meghiusítását. Wlassics Gyulának ugyanis az az álláspontja, hogy ő csak akkor vállalkozik az átmeneti kabinet megalakítására, ha azt a függetlenségi párt és az alkotmánypárt támogatja s ezzel teljesen parlamentáris jellegűt kiad vállalkozásának. Erről azonban szó sem lehet. Sem Kossuth, sem Apponyi nem fogják tudni elárni azt, hogy a függetlenségi párt hozzájáruljon ehhez a tervhez. Sőt a függetlenségi párt, ahol látják, hogy ez a kísérlet egyenesen arra irányul, hogy időt nyerjenek a hatvanhetes kialakuláshoz, olyan ellenszenvvel fogadják ezt a tervet, hogy a Wlassics vállalkozásáról már előre kimondják, hogy darabont-próbálkozás.

Ilyen körülmények között aztán természetesen, hogy Wlassics végképpen lemond a vállalkozásban való részvételéről, bárha ez még forma szerint nem történt meg. Dél-

Végkiárulás!

Házlerombolás miatt

KONTSEK KORNÉL divatáruházában
Debreczen, Kossuth-utca 1.

a raktáron levő női és uri divat cikkek
tulnyomó részét **rendkívüli olcsó**
árakon kiárusítom.

előtt Kossuth Ferenc a kereskedelmi miniszteriumban dolgozott, s így a Wlassicssal való újabb tárgyalások csak délután fognak megtörténni. Ez a tárgyalás azonban — s ez már a kormánykörök véleménye is — minden valószínűség szerint azzal fog végződni, hogy formászerint is konstatálják a tárgyalások sikertelenségét.

A harci kabinet mumusa.

Politikai körökben ma délelőtt az a hír merült föl, hogy a Wlassics-kombináció megbiúsulása esetére Wekerle Sándornak más új tippje is van. Jósika Samu báróról, a Bánffy-kormány volt király személye körüli miniszteréről beszélnek, akit hírszerint ma délelben fogad a miniszterelnök. Beszélnek azonban arról is s ezt a kormányhoz igen közel álló körökben is megerősítik, hogy amennyiben a Wekerle-kabinetnek nem sikerül utódot találni s a képviselőház a keddi ülésen elhatározza a bankbizottság jelentésének napirendre tűzését, a harci kabinet kinevezése haladéktalanul bekövetkezik.

Ennek a kormányának élén a legújabb hírek szerint Hieronymi Károly állana s azzal kezdené meg működését, hogy királyi kéziratral elnapolná az országgyűlést. Ezt az utóbbi hírt ugyanis megerősíteni látszik az a körülmény, hogy Lukács László, a befagyott homo regius, ismét Bécsben van s miután Hieronymi a nyáron támogatta Lukács László próbálkozását, most Lukács viszonozásul Hieronymit portálja az udvarnál.

Katonai miniszterium?

Budapest, október 15. A helyzet nem javult, csak rosszabbodott. A kormány sehogysem tud találni olyan kabinetet, amely az alkotmányosság keretein belül, a mai politikai helyzet közepe, működni, kormányozni tudna. Politikai körökben az a hír járja, hogy a mennyiben megfelelő kormány nem jut uralomra, úgy katonai miniszterium következne.

Egyébként a kombinációk egész latinája indult meg, hogy ki vállalkoznék ebben a sivár helyzetben a kormányalakítás nehéz szerepére. Ma az a hír terjedt el, hogy a volt darabontok Szapáry László grófot, a képviselő megvesztegetésekről híres volt fiumei kormányzót tolják előtérbe. Az ő kreaturájával egy második darabont-korszak következne.

Ez a kombináció azonban még alig alakult ki s máris megérkezett a cáfolat Szapáry részéről, aki erősen tiltakozik az ellen, hogy az ő nevét ilyen kombinációkba vegyék.

Wlassics nem akar miniszterelnök lenni.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

Wlassics ma délután már nem is tanácskozott a kormánnyal. Az ő személyével vett kombinációk teljesen elejtettek tekintetűk. Wlassics ma egy újságíró előtt a következő nagyon is világos és egyenes nyilatkozatot tette:

— Kérem, én már tegnap is megmondottam, hogy nem megyek bele semmibe.

Kormányelnökséget semmi szín alatt sem vállalnék és nem vállalok, mert egy csópp kedvem sincs hozzá.

Wekerle Bécsben.

Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor

miniszterelnök holnap délelőtt külön kihallgatáson jelenik meg ő felsége előtt.

A miniszterelnök, hírszerint több ki bontakozási formát fog a király elé terjeszteni.

A hurkos-haramia a járásbíró előtt.

Forradalmat csinált a szegényházban

A régi betyár új bűne.

Csak alig néhány éve, valósággal rettegésben tartották a debreceni közönséget a hirhéd hurkosok. Az éj sötét leple alatt, zúgos mellékutcák kapualjaiban tanyáztak a régi rablóvilágot felelevenítő pányvás-betyárok, akik a sötét mellékutakban járó emberekre, védtelen nőkre vetették ki, szó szoros értelemben a hálójukat. Kapualjakból hurkot dobta az emberekre s miután így védekezni nem tudtak, kifosztották őket.

Ezeknek a vakmerő fosztogatóknak egy Szőke Sándor nevű, már idősebb paraszt volt a vezérük, aki egy izben hirtelen eltűnt Debreczenből.

Néhány hónappal ezelőtt tért vissza Szőke Sándor régi dicsőségének színhelyére, Debreczenbe s akkor bement a városi szegényházba, ahol fel is vették a régi betyárt. A hajdani hurkos vezér azonban itten is sok galibát csinált. Semmiféle dolgot nem akart elvégezni. E miatt aztán sokszor megfedte Kiss Lajos szegényházi gondnok.

Nemrégiben a gondnok megint megkorholta valami mulasztásért s Szőke Sándorból kitört a régi betyár-virtus, mert így válaszolt vissza:

— Ne sokat tréfáljon velem az ur, mert úgy elvágom a gyermekei nyakát, ahogy csak én tudom.

Kiss Lajos életveszélyes fenyegetés címen följelentést tett a vén javíthatatlan ellen.

Ma délelőtt tárgyalták ezt az ügyet a debreceni kir. járásbírósnál, Bay Ádám járásbíró előtt. A bíró előtt Szőke Sándor mindent tagadott, később azonban, mikor a tanukkal szembesítették, beismerte, hogy hát bizony csak úgy volt az eset, amint Kiss Lajos előadta.

A járásbíró azután ezért 30 napi fogházra és 200 korona pénzbírságra ítélte Szőke Sándort. Fizetni azonban nem tudott s így épen ötven napra kerekítették ki a büntetését. Azonnal börtönörökért küldött Bay járásbíró, akik levisítették Szőket a cellába.

Színház és Művészet

A színház műsora.

Szombat: 2×2=5, szatyr. (C) bérlet. Vasárnap délután: Kedélyes paraszt, operett.

Vasárnap este: Arendás zsidó, nép színmű. Kis bérlet.

Kétszer kettő öt.

Szatira 4 felvonásban Irta Wied Gusztáv.

Tegnap este furcsa irodalmi-mathematikai műveletet láttunk a debreceni színpadon, egy kevés invenciójú színpadi ember adta össze azt amit egyrészt Murgertől, másrészt Schawtiól t-nult, ami aztán épen

olyan hibás számításnak bizonyult, mint a cimben olvasható savanyu ötletességű művelet: Kétszer kettő öt. Shawnak a fejtegetésre állított alakjaiból és helyzeteiből tultonul ismerjük már azt a ballet-risztikába is besegített természettudományi hypothesisist, hogy meghatározott, logikusan és elvektől irányítottan állandó emberi jellem voltaképpen nincs, hanem mindenki akként viselkedik, amint épen cselekvése idejében a rája ható és őt kényszerítő véletlen körülmények kívánják. Így például Shawnak „Az ördög cimborája” c. darabjában szabadsághírsé nő egy jámbor lelkes csupán a véletlen ellenállhatatlan sodra miatt. Ilyesmit láttunk a Wied darabjában is. Abel Pál, a poéta, a nagyszívű bohém végül megalkuszik az étellel s beletörődik, hogy most már neki jó fizetése s megalázó hivatala lesz, melytől pedig jellemesen és bohém büszkeséggel huzódzott. De a Shaw-féle ötlet megírása balul ütött ki, mert a nagy angol ördögien lebilincselő éles szatirája helyett itt rettenetesen egyhangú jelentkezést és csak logikátlanosságokat kaptunk, a „szatira” cimben maradt a darab főszereplői jó öreg bohémek, vannak köztük igen kedves és jóízű alakok, de Murger után nem nagy dolog az efféle típusok szerepeltetése.

Mártonffi az Abel szerepében intelligens színésznek bizonyult, ő és Gerő Ida voltak első sorban azok, kik feledtetni tudták olykor a darab bántó ürességét. Hahnel Aranka pompásan játszotta meg a szakítási jelenetet, Keménynek is volt a pap szerepében néhány finom gesztusa. Kardos a Frigyes szerepében pathologiái figurát produkált. Gyöngyi a Konrik sablonos alakjából, Báthori az Eszter lehetetlen jeleneteiből legjobb akaratával sem csinálhattak semmit. A darabban elhelyezett bohém-viccek elmosolyodott, egyébként azonban mindvégig hidegen maradt a szépszámu közönség.

A színházi iroda jelentése. Múltó istenek. A legközelebbi operett bemutatója a társulatnak: Lehár nagyszabású operettje lesz, mely Bécsben a Carl-Theaterben szintén 250 előadást ért. A főbb szerepeket e szép zenéjű operettben Zilahi, Szilassy Etel, Torma, Horváth K., Gyöngyi Izó, Ligeti és Nádor adják.

Haramiak. Schiller klasszikus drámája jövő héten színre kerül. Az előadás előtt Fűredi J. Gusztáv író ismerteti Schillert és művét. E drámában az egész társulat férfi személyzete van foglalkoztatva.

Ferchamboult család. Augier hatásos színműve kerül színre jövő héten új beosztással. Ez előadásban lép fel Zilahi egy régi nagyobb szerepében, melyet még Debreczenben nem játszott.

Az Uranus mai új műsora. Sas-utca 2-ik szám. Szombaton október 16-án: 1. Nyitány. 2. Sorrent, (Természeti felvétel.) 3. A sors csapása. (Életkép.) 4. Pali téli kirándulása. (Bohózat.) 5. The Walloros család fellépte bámulatos mutatványa k. 1. 5 perc szünet. 6. Nyitány. 7. Schweitz. (Természeti felvétel.) 8. Magda. Ujdonság. (Olasz dráma.) 9. Szerelmes aggszűzek. (Bohózat.) 10. Viharos kaland. (Színkép. Bohózat.) 11. A fekete kéz. Amerikai szenzáció. Itt tízedzer. Előadások kezdete: hétköznap, állandóan délután pont 5 órakor. Vasár és ünnepponkon délután 8 órakor. Minden előadás másfél órát tart! Előkészületben: Jönnek! Jönnek! Marvin és Margaret legnagyobb ujdonságaikkal.

Megbízható ozimtar csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Uj! Uj! Uj! üveg és porcelán tizlet nyílt Glück József cég alatt Debreczen, Piac-u 6. a nagytemplommal szemben. Szigoruan szabott árak

Általános sztrájk Olaszországban.

Bombák Barcelonában.

Magyarországi szocialisták Ferrerért.

Ferrer vértanu haláláért hatalmas rektorzióval élnek a művelt nyugaton. Olaszországban a munkások kimondták a huszonnégy óráig tartó *általános sztrájkot*. Párisban még mindig óriási zavargások vannak. Lisszabon város lakossága mély gyászt öltött a kivégzett Ferrerért, Barcelonában pedig egyre-másra teremnek a bombák, hogy Ferrer halálát megbosszulják.

A magyarországi szociáldemokrata párt, ma este tiltakozó népgyűlést tartott a falragaszokon hívták föl az elvtársait, hogy tiltakozó szavukat minél erősebb formában hangoztassák Ferrer agyonlövete miatt. A Ferrer halálát követő nagy eseményekről, az alábbi táviratokat kaptuk:

Az olaszországi sztrájkok.

Flórenc, október 15. A tüntetők lovas-katonaság akadályozta meg abban, hogy a spanyol konzulátus elé jussanak. Ez alkalommal egy hadnagy, négy közkatona és négy rendőr, valamint egy tüntető megsebesült.

Nápoly, október 15. A munkástözsde elhatározta, hogy holnap 24 óráig tartó általános sztrájkot rendez tiltakozó tüntetéssel Ferrer kivégzése ellen.

Milano, október 15. Holnapra az általános sztrájkot proklamálták.

Róma, október 15. A város sulyosan érzi a harminchat óra tartalommal proklamált általános sztrájk nyomását és a vele járó nélkülözéseket. Tegnap este a legtöbb házban kezdett kifogni a gáz. Az utcákon egymásután aludtak ki a gázlámpák. Éjfél felé a villamossal világított utcákban a nagy ivlámpák felmondták a szolgálatot. A postakocsiok fele sem közlekedik. A lapok egyrésze nem jelent meg. A nap nyugodtan telt el, de a mob részen állt és este a kevésbé jól őrzött utcákban rutul garázdálkodott. Ma a vidékekről gyalogezredek érkeztek ide.

Bombák Barcelonában.

Páris, október 15. Barcelonában tegnap este ismét két bombát találtak. A bombákat egy páncélozott kocsiban szállították el, melyben felrobbantak anélkül, hogy bármiféle kárt okoztak volna. Kitént, hogy a tegnap felrobbant bombák ártalmatlanok voltak, de nagyon tartanak tőle, hogy itt a legközelebbi napokban előreláthatólag komoly merényletek lesznek.

Barcelona, október 15. Egy szabóműhelyben egy második bombát fedeztek föl. Ez is fölrobbant, mialatt elszállították. Mind a két bomba egyenlő szerkezetű volt.

Ferrer temetése.

Madrid, október 15. Ferrert tegnap reggel a köztemetőben helyezték el.

Lisszabon gyászol.

Lisszabon, október 15. A városháza félárbócra eresztett zászlóján kívül a lakos-

ság is mindenképen kifejezést ad a Ferrer kivégzése felett intézett gyászoknak. A hangulat nagyon izgatott. A spanyol követséget még mindig éjjel-nappal katonaság őrzi.

Ferrer leánya a királyhoz.

Páris, október 15. A lapok közlik annak a táviratnak a szövegét, melyet a halálraítelt Ferrer leánya *Alfonsa* királyhoz intézett.

— *Legkeresetényibb király*! Ön, aki egy lovagias nép szemében a nagylelkűséget és mindenhatóságot képviseli, ne vesse meg alázatos kérését Ferrer leányának. Oh király, Ön, aki akárcsak isten, maga rendelkezik élet és halál felett, osziassa el nemes szívének megindulása által lelkem keserűségét és hallgassa meg esdő kérését Ferrer leányának. Aláírva: *Paz Ferrer*.

Ferrer utolsó szavai.

Páris, október 15. Egy párisi lap közli a kivégzett Ferrernek utolsó szavait. A szabadgondolatnak vértanuja, amikor szemét bekötötték, odakiáltott a katonáknak:

— *Gyermekeim, ti nem tehtetek róla. Benneteket iderendelnék. Csak jól célozzatok. Éljen . . .* Többet már nem mondhatott, mert a puskák eldördültek és Ferrer holtan rogyott össze.

A spanyol külügyminiszter nyilatkozata.

Madrid, október 15. *Allen de Salazar* külügyminiszter egy lap tudósító előtt kijelentette, hogy a párisi események, amelyeknek folyamán a közrend bátor védői áldozatul estek a tüntetőknek, mélyen megszorították őt. Hasonló tüntetések előreláthatók voltak következményeképp azon izgalomnak, amely Ferrer ártatlanságát bizonyítani kívánó hamis hírek nyomán támad. A külföldön és a külföldi sajtóban két vélemény észlelhető. Az egyik helyesli a barcelonai forradalmi eseményeket. Ezt a felfogást minden kormány számítás kívül kell hogy hagyja. A másik vélemény az, hogy Ferrer a forradalmi eseményekben nem vett részt. A bíróság azonban megállapította részességét, amelyre a halálbüntetés van kiszabva. Az ítélet előtt Spanyolország tájékozottabb közvéleménye meghajol és az a közvélemény, amelyet a forradalom szelleme nem méltelyezett meg, ugyanezt fogja tenni. A külföldi ellenséges tüntetések azért elítélendők, miután a tüntetők a tényállást nem ismerik. Reméljük, mondá végül a miniszter, fel fogják ismerni, hogy cselekvéseink igazságosak voltak.

A franciaországi tüntetések.

Páris, október 15. Tegnap este a *Quartier Latin* negyedben mintegy 350 ember újabb kihágásokat követett el. A *St. Germain Boulevardon* egy kioszkot elpusztítottak, de a tömeget röviddel ezután szétűzték. A diákok a spanyol követség elé vonultak és lerántották a spanyol zászlót. Attól a szándékuktól, hogy a zászlót elégecsék, elálltak, úgy hogy komolyabb incidens nem történt.

Lyon, október 15. Tegnap este az itteni spanyol konzulátus előtt viharos tüntetések voltak. *Apach*-bandák megszállták a környéken levő kávéházakat. A rendőrségnek ismét kivont karddal kellett közbelépniük, hogy a bandákat szétszórják. Több revolver lövés dördült el, melynek nyomán több ember megsebesült. Az utomobiles ifjörök tegnap este tüntetést akartak rendezni az ellen, hogy a rendőrközegek följelentései következtében gyakran megbüntetik őket. Szándékuk tében gyakran megbüntetik őket. Szándékuk keresztülvitelében azonban a rendőrség megakadályozta őket, amennyiben közülök mintegy 80-at letartóztatott.

Maura meg van elégedve.

Madrid, október 15. *Maura* miniszterelnök meglegedését nyilvánította afelett, hogy Barcelonában csend uralkodik azóta, amióta az anarchista Ferrert agyonlőtték.

A magyar szociáldemokraták népgyűlése.

Ferrernek az egész művelt világot megirázó vértanúsága a magyar szociáldemokrata pártot is megmozdította. Már tegnap este voltak kisebb utcai tüntetések, amelyekben csak néhány ember vett részt. A szociáldemokrata párt hivatalosan ma este tiltakozó népgyűlést tartott Ferrer agyonlövete miatt. A gyűlésen, amely az *Intim Színházban* folyt le, *Bokányi Dezső* beszédet mondott.

Megbízható cizimtár csakis a Debreczen Független Újság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A Szent Anna-utcai betörés.

Elfogták a másik boltfosztogatót is.

A nagy szenzációt keltett Szent Anna-utcai vakmerő betörésnek másik szereplő hősét is elfogta már a rendőrség. *Lénárd János* borbélysegéd, aki tegnap óta a rendőrség fogházának lakója, tudvalevőleg *Mile Pál* rendőrkapitány előtt töredelmes vallomást tett.

A boltfosztogató legény beismerte, hogy gazdája üzletének kulcsával, *Markovics Jenő* kereskedősegéd közreműködésével éjnek idején kinyitották *Róth Jenő* fűszeres boltjának kirakatát s azon át hatoltak az üzletbe, ahonnan árut és nyolcszáz korona készpénzt vittek el. A pénz fölött megosztoztak s négyszáz koronát, mint azt jeleztük, meg is találtak a borbélysegéd szeretőjénél: *Nekse Mária*nál.

A nyomozással megbízott *Bardócz és Dobos* rendőrbiztosok még tegnap utánajártak, hogy a másik bűntársat, *Markovits Jenő* kereskedősegédet kézrekerítsék. Ez azonban nem sikerült. Mindenütt azt a felvilágosítást kapták, hogy a társát elfogták s még idejekorán elmenekült Debreczenből. Azonban a dolog másként történt. *Markovits Jenő* nem utazott el és a rendőrség ma egy pompás fogással kézrekerítette a letartóztatás ellen hevesen tiltakozó kereskedősegédet.

Nagy hangon kérte ki magának, hogy ő vele, mint ártatlan emberrel olyan méltatlanul bánjanak, hogy őt a rendőrségre vigyék.

Persze az indignálódására nem sokat adtak és *Mile* rendőrkapitány elé citálták, ahol egy ideig még tagadott, de később ő is bevallotta, hogy része volt a betörésben. Az ellopott pénzből csak nagyon keveset találtak meg nála.

Egyelőre mindháraukat: *Lénárdot*, *Nekre Mária*t és *Markovics Jenő*t fogva tartják a rendőrségen.

Valódi angol és hazai gyártmányú gyapjuszövet

különlégességek óriási választékban megérkeztek posztó és gyapjuszövet kereskedésében, DEBRECZEN, Kossuth u. 1. — Szigorú szabott árak

Családi dráma Hajdunánáson.

A féltékeny férj rémtette.

Rémes családi dráma történt tegnap Hajdunánáson. Egy csizmadia mester féltékenységéből megakartá gyilkolni a feleségét. **Alföldi Sándor**, akinek kitűnő műhelye van Nánáson s aki maga is jó módú ember, az ekzaltált emberek ama fajtájához tartozik, aki ugyancsak utána szokott nézni a felesége dolgai után. Csinos, fiatal menyecskeje van s a férj féltékenysége miatt állandó volt közöttük a perpatvar, tegnap aztán valami csekélység miatt hatalmas patália támadt, **Alföldi Sándor** nekiment a feleségének s a konyhakéssel annyira összeszurkálta az asszonyt, hogy az most halálos sérülésekkel fekszik a lakásán.

A merényletről egyébként az alábbiakat jelenti hajdunánási tudósítónk:

Alföldi Sándor hajdunánási csizmadia-mester pár évvel ezelőtt házasodott meg. A fiatal pár egy darabig jó békességben élt a feleségével, **Tornyos Zsófiával**. A családi boldogságot azonban az utóbbi időben megzavarta az, hogy az egyik segédje nagyon kerülni kezdte az asszonyt. Ettől kezdve aztán **Alföldi Sándor** valóságos üldözte a feleségét a féltékenysége miatt. **Alföldi Sándorné** hiába mondta, hogy ő még nem szegte meg a hitvesi hűséget, ezzel nem tudta meg nyugtatni az urát. Tegnap este is rátámadt **Alföldi Sándor**:

— Tudom, hogy megcsalsz. Ne is tagadd. Az asszony szóhoz se tudott jutni, mert **Alföldi Sándor** felkapott egy kést s összevissza szurkálta. **Alföldi Sándorné** eszméletlenül rogyott össze. Oly súlyos sérüléseket kapott, hogy felépülésében nem bízunk.

A merénylet férjét a csendőrség letartóztatta. Az esetről értesítették a debreceni ügyészséget.

Naptári, nagy terjedelmű irodalmi rész Debreczen és Hajdunánás megye teljes címétárát és sok képet tartalmazó ajándékokat minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

HIREK

— **Müller Kálmán báró lett.** A hivatalos lap mai száma ezt a királyi kizáratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére a Budapesten tartott XVI. nemzetközi orvosi kongresszus rendezése körül szerzett érdemeik elismerésül, dr. **Müller Kálmán** főrendiházi tag, miniszteri tanácsos, a Budapest székesfővárosi dunabalti közpórházak igazgatójának és az országos közegészségügyi tanács elnökének, valamint törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot, dr. **Grósz Emil** egyetemi nyilvános rendes tanárnak, a budapesti egyetemi I. számú szemklinika igazgatójának, a magyar királyi udvari tanácsosi címet, dr. **Vermes Lajos** kórházi főorvosnak a királyi tanácsosi címet, mindhármuknak díjmentesen, továbbá dr. **Bassa Ignác** közegészségügyi felügyelőnek, dr. **Jassingés Károlynak**, az Országos Munkásbiztosító Pénztár vezető orvosának és végül dr. **ifj. Liebermann**

Leónak, az egyetemi bakteriológiai intézet I. tanársegédjének **Ferenc József** rendem lovagkeresztjét díjtalanul adományozom.

Kelt Bécsben, 1909. évi október 10. én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Zichy Aladár gróf s. k.

Mint budapesti tudósítónk jelenti, a kinttett orvosokat nagy ovációkban fogják kártarsaik részesíteni.

— **Thaly Kálmán debreczeni hagyatéka.** Debreczen város muzeumi bizottsága ma délután ülést tartott a Csokonai kör helyiségében. Az ülésen foglalkoztak **Thaly Kálmán** nagylelkű hagyományának Debreczenbe való szállításával. A bizottságnak nem csekély gondot ad az, hogy a **Thaly** ereklyéket hol helyezze el, mert közismert dolog, hogy muzeum helyiségei oly szűkek, hogy most is nagy nehézségekbe ütközik a nap-nap után szaporodó tárgyak elhelyezése. A bizottság ezért úgy vél segíteni az állapotot, hogy megkeresi Debreczen város tanácsát, hogy a Csokonai-ház másik oldalán elhelyezett belvárosi rendőrséget telepítse ki az épületből annál is inkább, mert az eredeti terv szerint a Csokonai-házat a muzeum céljaira vették meg. **Oláh Károly** az ülés megnyitása után szólott arról, hogy a debreczeni muzeum nagy értékű ereklyéhez jutni Thaly még életében ajándékozott. A muzeum **Thaly-szobájában** lennének elhelyezve azok a becses ajándékok, amelyek a város legközelebb kapni fog. — **Oláh Károly** tegnap **Bartal György** pozsonyi közjegyző helyettesétől, **Olgyay László** tól értesítést kapott, hogy a **Thaly-féle** hagyaték leltározása e hó 20-án lesz. Ezt bejelentette a tanácsnak, mely a mai rendkívüli ülésén **Oláh Károly** tanácsnokot és **Zoltay Lajos** muzeumért küldte ki Pozsonyba. A muzeumi bizottság részéről **Löfkovics Artur** csatlakozik a küldöttséghez, amely kedden utazik a leltározás megejtésére.

— **Dr. Rózsa Ignác** úrdorvos **Karlsbadból** hazaérkezett és lakását **Hatva-utca** 28. sz. alá tette át.

— **A Stenczinger ház megvétele.** A hosszú idő óta vajudó **Stenczinger ház** megvétele ügyében végre befejező lépés történt, özv. **Stenczinger Károlyné**, aki a belügyminiszterileg jóváhagyott vételi szerződést vonakodott aláírni, a tanács erélyes felszólalása után mégis rászánta magát e lépésre. **Magoss György** dr. t. főügyész jelentést tett a tanácsnak a szerződés aláírásáról. A tanács a 205 ezer korona vételárát november 1-én folyóítja az eladóknak s ugyanekkor birtokába veszi a házat, amely körül 10 év óta valóságos harca volt a városnak.

— **Bleriot Budapesten.** Budapesti tudósítónk táviratozza: **Bleriot**, a híres aviatikus felélegével ma este Budapestre érkezett és a Bristol-szállóban vett lakást. **Bleriot** fölszállását vasárnap fogja rendezni.

— **Bezárt iskola.** **Kovács József** polgármester **Tudós Kálmán** dr. főorvos előterjesztése folytán a **Csapókerti** fiú- és leányiskolát 3 hétre bezáratták. Ezen intézkedésre azért volt szükség, mert a gyermekek között a **differia** ütött ki s eddig sok megbetegedés történt.

— **A rendőrlégénység ruhája.** A rendőrség egyenruha szállítója elkészítette a rendőrök téli ruházatát. A városházán tegnap vették volna át a ruhákat, azonban előbb bírálattal alá esnek.

— **Elhunytak.** Ma az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: **Vitányi Bálint** ref. 23 hónapos, **Dopszay Jánosné** ref. 89 éves, **Kovács Károly** ref. 16 éves.

— **Újabb támadás Cook ellen.** New-yorkból ezt a szenációs hírt hozza a táviró: **Baville** vezető, aki dr. **Cook**-ot az alaskai **Mount Mac Kinley** megmászásánál az 1906. évben kísérte, írásban kijelentette és esküvel megerősítette, hogy a **Cook** által akkoriban elért legmagasabb pont még legalább 14 mérföldnyire volt a csucstól. **Cook** általában csak 10 000 lábnyi magasságig jutott el. **Baville** azt állítja továbbá, **Cook** rávette őt, hogy az expedícióról szóló napló egy részletét átalakítsa oly módon, hogy ez össze legyen egyeztethető **Cook** azon állításával, amely szerint a hegy ormát sikerült elérnie. A fényképtelvételek, amelyek **Cook** „A **Mount Mac Kinley** hegycsúcsa” című könyvében közölve vannak, 7000 láb magasságban vették fel. Egyéb illusztrációk és események, melyekről **Cook** szól, szintén nem felelnek meg a tényeknek. **Miller**, **Cook** fényképész, szintén eskü alatt igazolta ezeket a kijelentéseket.

— **Kirándulás a gázgyárba.** A debreceni női kereskedelmi tanfolyam növendékei ma délután tanáraik vezetése alatt kirándulást tettek a gázgyárba. A növendékek a gázgyártást tanulmányozták s megtekintették a villamos telep berendezését is. A telepen **Loránt József** kalauzolta az illusztrációs társaságot.

— **Végeladás egy főtéri nagy cipőüzletben.** **Glück Ede** Piac utcai cipő-üzletében végeladás van. Az összes raktáron levő férfi, női és gyermekcipők rendkívül olcsón lesznek kiáruva. **Kossuth-utca** sarkán.

— **Az öngyilkos szabósegéd.** Pár nappal ezelőtt megirtuk, hogy **Csakay Antal** szabósegéd mellbelőtte magát. Az öngyilkos azóta jobban lett, úgy hogy **Mile Pál** r. fogalmazó kihallgatta. **Csakay** előadta, hogy öngyilkosságának oka régi gyógyíthatatlan betegsége. Azonkívül levelet írt házigazdájához, melyben részletesen kifejti öngyilkosságának okát. Felgyógyulásához kevés a remény.

— **Fráter nótáskönyve!** Kapható **Harmathynál**, **Füvészkert** u. 14.

— **Igyekezzen mindenki** nagyon olcsón cipőt és kalapot vásárolni **Glück Edénél**, **Piac-utca** 23, mert ott most végeladás van.

— **Urilleány, német és angol órákat** ad felnőtteknek, gyermekeknek, szerény díjazás mellett. Német és angol társalgásra is tanít, házhoz is jár, több személy részére együtt társalgási órát olcsón tanít. Lakása **Vár** u. 7.

— **Kugler Gerbeaud** cukorkák főraktára **Kontsek Gézánál**.

— **Végeladás van** **Glück Ede** cipő és kalap üzletében, a **Histemplommal** szemben.

— **Szüreti és szoba tűzijátékok** rakéták, bókák, és bombák **Mentze Henrik** áruházában kapható.

— **Royal kávéház** a családok és társaságok legkellemesebb szórakozó helye. Minden este zene. Tisztelettel **Hauer Bertalan**.

— **Érdemes megtekinteni** **Frank Testvérek** ujonnan alakított kirakataiban a meglepően szép kalap és uri divat különlegességeket.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás.

Összes raktáron levő női felöltők, ruhaszövetek és fehérneműk meglepően olcsó árban kaphatók.

KLEIN IGNÁTZ, **Piac-utca**, **Histemplommal szemben.**

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma szombaton, október hó 15-án, C) bérlet 5. szám:

Kétszer kettő öt.

Szatira 4 felvonásban. Irta Wied Gusztáv Fordította Janovics Pál.

Személyek:

Hamann Tamás	— — —	Árkosi Vilmos.
Mária	— — —	Szilágyi Berta.
Észter	— — —	Báthori Mária.
Frigyes	— — —	Kardos Géza.
Abel Pál	— — —	Mártonfi Róbert.
Konrth Gerhart	— — —	Gyöngyi Izso.
Liza	— — —	Gerő Ida.
Lusztig O. hella	— — —	Hahnel Aranka.
Jörgensen Hugó	— — —	Lugosi Béla.
A kamarásné	— — —	Püspöki Rézsi.
Egy ügyvéd	— — —	Oláh Géza.
A fogház lelkésze	— — —	Kemény Lajos.
Sivérts	— — —	Győre Alajos.
Egy fegyenc	— — —	Nádor Zeiga.

Holnap vasárnap október hó 17-én, két előadás.

Délután mérsékelt helyárrakkal, bér etszűne!

A tanítónő.

Falusi életkép.

Este rendes helyárrakkal:

Az elvált asszony.

Nagy operette.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1909. okt. 15.

Készáru változatlan.		
1909. októberi buza	14.49	14.50
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	14.33	14.34
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	9.83	9.84
1910. áprilisi rozs	10.23	10.24
1909. októberi zab	7.65	7.66
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	—	—
1910. júliusi tengeri	—	—
májusi tengeri	6.93	6.94
1909. szeptemberi zab	—	—
augusztusi tengeri	—	—

Szönyeg. - Fűgöny. - Stores.

Bonnes Femes, Hencsertakaró

Ágy és asztalterítő. Flanell-

takaró. Paplan és matrác

nagy raktár

Donogán és Somossy

cégnél

Debreczen, Ristemplombazár.

Siessünk a

KINCS ARTHUR és TÁKSA

Piacz-utca 58. szám alatt

férfi, fiu és gyermek ruha áruházába,

mert ott kitünő tartós és finom kelméből készített **férfi, fiu és gyermek őszi felöltőt, szőrme árut, rövid és vadász kabátokat, csinos öltözékeket**

legolcsóbban lehet megvenni.

Piac-utca 58.

Ipar és Kereskedelmi Bankpalotában.

!!! Győződjünk meg róla!!!

Párisi Nagy Bazár

Dégenfeld-tér Kenyér-piacz.

A legolcsóbb, a legszebb és a legtartósabb **ajándéktárgyak, diszmű, üveg és játék-árak.**

Nagy választék

úri és női divatcikkekben:

férfi ingek színes zephyr elejjel 2 koronától kezdve. Jó meleg téli alsóruhák, férfiak, nők és gyermekek részére. Kötött és bőr keztyűk, fiu és férfi sapkák a legolcsóbbtól a legfinomabbig. Gyermekkoscsik minden kivételben már 10 koronától kezdve. Az üzlet-helyiség és kirakatai vásárlási kényeszer nélkül megtekinthetők. Meg nem felelő árak becseséltetnek, vagy kívánatra a pénz visszatérítetik. Sziveskedjenek próba vásárlással meggyőződést szerezni.

„Párisi Nagy Bazár“

Dégenfeld-tér, Kenyér-piacz.

Női ruhaszövetek

Naz őszi és téli idényre. valamint flanelek, barchetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyöngyörű ruhadiszek

Francia P. D. jegyű fűzők. Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszításkák Menyasszonyi selymek, koszoruk és látvokok

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- vászon- és szőnyeg raktára

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Alapítottatott 1842-ik évben.

Legbiztosabb széplítőszer a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitűntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitűnőbb szer szepülő májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy“ szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu“ gyógyszerár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Tisztelt uraim!

Ha olcsó és szép ruhát akarnak viselni, forduljanak bizalommal

Tóth József

férfi szabóhoz, Vár-utca 2. szám.

a Zenede épülettel szemben,

és facon öltönyöket a legolcsóbban készítenek.

Pucolást és javítást is elfogadok.

Tisztelettel

Tóth József.

Legolcsóbb legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére. Ajánljuk:

Arc-krémek, Illatszerek, Hőlgyporok, Kölni vizek, Fogporok, Fogcrémek, Fogpaszták, Fogkefők, Szájvizek, Szappanok, Hajvizek, Szoba-illatok

KÖZPONTI DROGUERIA

DEBRECZEN, Piacz-utca. — Városház épület.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás!

Házlebontás miatt raktáram egy részét nagy olcsó árban kiárusítom.

HALÁSZ NÁNDOR óras, ékszerész és vésnök,

Debreczen, Piacz-utca 24. szám. Fehérló szálloda épületében.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választékosan cselelni.

Levelezés.

Szellemes uri leánnyal levelezni óhajt, őszi és téli szórakozásra szellemes ügyvédjelölt. Leveleket, megismerkedés kizárva "jeligére kérek a kiadóhivatalba.

Adás-vétel.

Új és O bor eladó. Kétféle Rizling Ezerjő hordónként Molnár Lukácsnál Debreczenben.

Gázlusterok kerestetnek megvételre. Czim a kiadóban.

Homokl faj boralmat kiváló jó minőségűek tavalyi termés, hordó számra eladom Dr. Weisz Bernát Szív utca 15.

Jó izletes házi kosár koszt, naponta friss virsli és vegyes felvágott, hideg és meleg ételek kaphatók Rosner bodegá-ve: déglő Hunyadi-utca 11.

Eladó jó vaskályha, Jókai utca 7. szám alatt.

Új rendszerű női-férfi divatárak és butoreadás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezhetheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű Cloth és Cashmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz. Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Telócserép közönséges, hornyolt és Francozia egyéb építkezési anyagok u. m, legjutányosabban Fülöp mészkereskedésében Homokkert-u. 121. sz

Jókarban levő kopirpré eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Csomoze szőlő. Téli-re való fehér és bakar kapható Darvas Miksa Telefon 294.

Kétféle házi borecet eladó literenként. Czim a kiadóba.

Egy Trimot keresek megvételre. Czim a kiadóba.

Egy majolika petróleum lámpa eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Két festett ágy, sodronnyal együtt eladó. Czim a kiadóba.

Saját termésű Booskay-kerti bor hordószámra eladó. Értekezhetni Poroszlay Lászlónál Hunyady-utca 3.

Betöltendő.

Jó fizetéssel önállóan dolgozó derék-varrónők és tanuló leányok felvételnek Vanger Sándornál.

Tanításban gyakorlott joghallgató gimnáziumi tanuló alapos tanítását ebédkosztért elvállalja. Czim a kiadóban.

Ügynökök és képviselők 10 korona napi keresettel minden városban kerestetnek. Küldje címét Jak. Könyig cégnek, Wien, VII/S. Postamt 68.

Egy jobb házból való, kellemes megjelenésű német leány, üzletben vagy családnál alkalmazást keres. Czim a kiadóban.

Biztos megélhetés. Szoboszlón, B.-Ujvárosban, Vámospécsen és Miskolcra megbízható embereket keresünk. Czim a kiadóba

Német és angol órákat ad uriadó kitűnő módszer szerint szerény díjazásért. Perlh after Rózt Vár-utca 7.

Gyermektelen házaspár házmesternek felvétetik. Fischer Adolfnál Piac 61.

Különbéle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Ké-nyes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekben: Krámer József.

Egészségi védelem, nem gummi. A legjobb e téren a tu nagy gyermekáldás ellen, egy próbatucat 2.20 kor., prospektus 20 fillér, levélbélyegben is beküldhető. Deber's György Budapest, I. Fehérváry-ut 5./VI. szám.

„Gyöngyvirág Crème“

az arokrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré és üdövé teszi az arcot! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában,
DEBRECZEN.

Hajduböszörményben

fűszer és vegyeskereskedés,

régi üzlet és biztos megélhetés, jókarban levő házzal, (kényelmes lakás, nagy udvar) áru és berendezéssel. de anélkül is vállalat miatt jutányosan

ELADÓ.

Bővebbet III. Reich Hermann kereskedőnél Hajduböszörményben, Fehértől-utcán.

Akkumulátorok

200 különf. nagyság K 1.60 tól
Árúlap ingyen.

A. LUSCHER, Akkumulatorgyár
Dolsden 22/206.

Évi készítés 100.000 dbnál több.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! Még a végkiárulásnál is olcsóbban szerezhetheti be mindenki az őszi és téli ruhaszükségletét.

Gyönyörű, legutolsó divatu angol costüm kelmék, posztók, barohetek, flanelek, blouse és pongyola különlegességek, trikók, posztókendők.

Eddig még nem létezett! olcsó árak!

Csikos és kockás ruha kelmék	— .36	król.
Angol ruha kelmék	— .64	"
Egész gyapjú div. kelmék	— .78	"
140% " " "	1 frt 30	"
Div. mosó barohetek	— .20	"
" " flanelek, széles	— .20	"

Férfi és női kész fehérneműek, bársonyok, selymek, fél és egész nagy téli kendők, valódi Jäger trikók és harisnyák, vásznak, Schiffonok, asztalneműek, ággarmiturák. Saját készítésű paplanok. Tömérdek maradék. Tessék megtekinteni! Nem muszáj venni!

Minden drágaság a pótolnak a ml olcsó árak!

Molnár V. J. és Társa fiókja

Czégtulajdonos: Molnár Lukács.

Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

550 közjegyzői eg hit. orvosi és magán bizonyítvány igazolja, hogy a

KAISER-féle mell-karamellák

a 3 fenyővel

k ö h ö g é s,

rekedtség, nyálkásodás, katarrhus, görcs és számahurut ellen legjobban hataak.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fill. Kapható Toth Béla, Mihalovits Jenő, Máraközy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd gyógyszerészeknél, Jóna és Jóna és a Központi drogueráriában. Ujfehértón: Tron Gyula gyógyszerésznél. Püspökudányban: Harsányi Lajos gyógyszerésznél.

Legjobb szabású
glace, svéd és
szarvasbőr
KEZTYŰK óriási választékban

Schön Sándor

keztű, kőtszer- és orvosi műszertárában,
DEBRECZEN, Piac-utca 12.
(Stenczinger-ház.)